

Lovforslag nr. L 202. Fremsat den 7. februar 1996 af justitsministeren (Bjørn Westh)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Datakriminalitet)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 886 af 30. oktober 1992, som ændret senest ved lov nr. 309 af 17. maj 1995, foretages følgende ændring:

1. § 163 affattes således:

»§ 163. Den, som i øvrigt til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige, skriftligt eller ved andet læsbart medie afgiver urigtig erklæring eller bevidner noget, som den pågældende ikke har viden om, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 4 måneder.«

§ 2

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 905 af 10. november 1992, som ændret senest ved lov nr. 903 af 29. november 1995 og nr. 1072, 1079 og 1091 af 20. december 1995, foretages følgende ændringer:

1. I § 781 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Er betingelserne i *stk. 1, nr. 1 og 2*, opfyldt, kan telefonaflytning og teleoplysning endvidere foretages, såfremt mistanken angår fredskrænkelser som omhandlet i straffelovens § 263, *stk. 2*, eller § 263, *stk. 3*, jf. *stk. 2*.«

Stk. 2-4 bliver herefter *stk. 3-5*.

2. I § 781, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Det samme gælder, såfremt mistanken angår en overtrædelse af straffelovens § 279 a eller § 293, *stk. 1*, begået ved anvendelse af en telekommunikationstjeneste.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 1996.

§ 4

Lovens § 1 gælder ikke for Færøerne, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for denne landsdel med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget har til formål på enkelte punkter at ajourføre bestemmelserne i straffeloven og retsplejeloven om datakriminalitet m.v. i lyset af den teknologiske udvikling siden 1985, hvor der første gang blev indført særlige bestemmelser om datakriminalitet i straffeloven.

Der foreslås en ændring af straffelovens § 163 om irigtige skriftlige erklæringer, således at det også bliver strafbart at afgive sådanne irigtige erklæringer f.eks. på en edb-diskette eller ved elektronisk post, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 3.

For at styrke muligheden for at efterforske sager om »hacker-kriminalitet« foreslås det endvidere, at der bliver mulighed for at foretage telefonaflytning og teleoplysning i sager om overtrædelse af straffelovens § 263, stk. 2 og 3, hvorefter det er strafbart uberettiget at skaffe sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, der er bestemt til at bruges i et anlæg til elektronisk databehandling. Forslaget er nærmere beskrevet under pkt. 4 nedenfor.

Endelig foreslås det, at det bliver muligt at foretage teleoplysning i sager om overtrædelse af straffelovens § 279 a og § 293, stk. 1, der begås ved anvendelse af en telekommunikationstjeneste (»tyveri af telefonid«). Der henvises herom til pkt. 5 nedenfor.

Det er i øvrigt hensigten, at et udvalg skal overveje behovet for yderligere ændringer i straffeloven, retsplejeloven og de vigtigste særlove med henblik på bekæmpelse af datakriminalitet.

2. Baggrunden for lovforslaget

2.1. Straffelovrådets betænkning nr. 1032/1985 om datakriminalitet

På grundlag af Straffelovrådets betænkning nr. 1032/1985 om datakriminalitet blev der ved lov nr. 229 af 6. juni 1985 gennemført en række ændringer af straffeloven med henblik på at sikre, at straffelovens bestemmelser i tilstrækkeligt omfang tog højde for edb-teknologien. Der henvises herom til Folketings Tidende 1984-85, Forhandlingerne, sp.

9133-9136, 9450-9469, 10703-10705, 11227-11229, Tillæg A, sp. 4373-4390, og Tillæg B, sp. 1915-1922.

Ved denne lovændring blev der således indført en bestemmelse om strafansvar for den, der på retsstridig måde fremkalder omfattende forstyrrelse i driften af bl.a. databehandlingsanlæg (§ 193). Endvidere blev der indført en bestemmelse om strafansvar for den, der uberettiget skaffer sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, der er bestemt til elektronisk databehandling (§ 263, stk. 2 og 3). Endelig indførtes en ny bestemmelse om databedrageri (§ 279 a).

Ud over at foreslå de nævnte lovændringer gennemgik Straffelovrådet i betænkningen også mulighederne for i øvrigt at anvende de gældende bestemmelser i straffeloven på datakriminalitet.

2.2. Rigsadvokatens udtalelse

Blandt andet i lyset af Østre Landsrets dom af 13. februar 1995 i den såkaldte Proms-sag – der er nærmere beskrevet nedenfor i pkt. 3.1. – anmodede Justitsministeriet i februar 1995 Rigsadvokaten om at foretage en samlet vurdering af, om der i lyset af den teknologiske udvikling siden 1985 og den øgede udbredelse af edb-maskiner og edb-kommunikation er behov for nye lovgivningsinitiativer.

Til brug for sin udtalelse indhentede Rigsadvokaten udtalelser fra samtlige statsadvokater.

I sin udtalelse anfører Rigsadvokaten, at der bør foretages et egentligt analysearbejde vedrørende behovet for ændringer i straffeloven og særlovene. I arbejdet bør formentlig inddrages særligt edb-kyndige. Såfremt der skal foretages tilføjelser i straffelovens kapitel 19 om dokumentforbrydelser m.v. (§§ 171-179) og kapitel 17 om falsk forklaring og falsk anklage (§§ 158-165), er det Rigsadvokatens opfattelse, at der formentlig vil blive behov for en nøje gennemgang af, om der i den forbindelse er behov for konsekvensændringer af de eksisterende bestemmelser i kapitlerne. Rigsadvokaten finder på den baggrund, at yderligere ændringer eventuelt bør overvejes af Straffelovrådet.

I sin udtalelse redegør Rigsadvokaten for, hvilke lovændringer der efter hans opfattelse kan foretages

nu uden at afvente et udvalgsarbejde. Det drejer sig om ændringer af straffelovens § 163 om urigtig, skriftlig erklæring til offentlige myndigheder, straffelovens § 263, stk. 2 og 3, om fredskrænkelser i dataforhold og retsplejelovens bestemmelser om indgreb i meddeleleshemmeligheden ved mistanke om »tyveri af telefonid«.

Justitsministeriets overvejelser om disse spørgsmål er gengivet nedenfor i pkt. 3-5.

Herudover redegør Rigsadvokaten for de væsentligste af de problemstillinger, der er nævnt i de høringsvar, som Rigsadvokaten har modtaget fra statsadvokaterne. Disse problemstillinger, der som anført af Rigsadvokaten bør underkastes et egentligt analysearbejde, er privates urigtige opdatering af offentlige edb-registre, ajourføring af straffelovens kapitel 19 om dokumentforbrydelser m.v., elektroniske opslagstavler (»Bulletin Board Systems« eller BBS), kryptering af datatransmissioner, indgreb i meddeleleshemmeligheden i forhold til elektronisk post og ajourføring af de vigtigste særlove.

Justitsministeriet er enig i, at disse spørgsmål bør overvejes nærmere af et udvalg, forinden der eventuelt tages skridt til lovgivning på området. Justitsministeriet vil derfor overveje, hvordan et sådant udvalgsarbejde kan iværksættes. Det bemærkes i den forbindelse, at de nævnte problemstillinger omfatter både strafferetlige og retsplejemæssige spørgsmål. Herudover vil det være nødvendigt at inddrage andre sagkyndige, herunder edb-kyndige samt IT-Sikkerhedsrådet.

3. Urigtige erklæringer

3.1. Gældende ret

Afgivelse af urigtige erklæringer til offentlige myndigheder straffes bl.a. efter straffelovens §§ 161-163.

Straffelovens § 161 omfatter falske såkaldte »tro og love«- erklæringer, dvs. erklæringer afgivet under anvendelse af denne særlige løfteformular, hvor dette har hjemmel i regler uden for straffeloven. Strafferammen er bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

De i praksis hyppigst anvendte bestemmelser er imidlertid straffelovens § 162 og § 163.

Straffelovens § 162 omfatter urigtig erklæring over for en offentlig myndighed om forhold, som den pågældende har pligt til at afgive forklaring om. Strafferammen er bøde, hæfte eller fængsel indtil 4 måneder.

Straffelovens § 163 omfatter urigtig skriftlig erklæring eller skriftlig bevidnelse til en offentlig myndighed om forhold, som den pågældende ikke har no-

gen viden om. Strafferammen er den samme som i § 162.

Forskellen mellem de to sidstnævnte bestemmelser er navnlig, at § 162 alene omfatter pligtmæssige erklæringer – dvs. erklæringer, der efter regler uden for straffeloven er pligtmæssige – mens § 163 også omfatter ikke-pligtmæssige erklæringer. På den anden side omfatter § 163 kun skriftlige erklæringer, mens § 162 omfatter både mundtlige og skriftlige erklæringer.

Begge bestemmelser er i det væsentlige uændrede siden straffelovens vedtagelse i 1930.

Om bestemmelseernes anvendelighed i dataforhold anføres i *betænkning nr. 1032/1985 om datakriminalitet*, s. 63-64:

»Straffelovens § 162 giver mulighed for at straffe den, som afgiver urigtig erklæring for eller til en offentlig myndighed om forhold, angående hvilke han er pligtig til at afgive forklaring. Bestemmelsen stiller ikke særlige formkrav til erklæringen og vil således også kunne omfatte urigtige oplysninger, som indgives med hjælp af datateknik.

Straffelovens § 163 omfatter derimod alene urigtige skriftlige erklæringer til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige. Skriftlighedskravet i denne bestemmelse gør den uanvendelig på forhold, hvor gerningsmanden afgiver sin erklæring udelukkende ved hjælp af datateknik. Derimod vil bestemmelsen efter omstændighederne kunne finde anvendelse, hvis gerningsmanden i en skriftlig erklæring indestår for rigtigheden af de oplysninger, som samtidig indleveres på et datalagringsmiddel.

De nævnte bestemmelser i straffeloven suppleres af et betydeligt antal straffebestemmelser om urigtige oplysninger i særlovgivningen.

Der er efter straffelovrådets opfattelse ikke på nuværende tidspunkt påvist behov for nye bestemmelser i straffeloven om urigtige erklæringer, der afgives ved hjælp af datateknik. Sådanne erklæringer afgives i dag kun på meget begrænsede retsområder, og de pågældende myndigheder vil således have anledning til og mulighed for i forbindelse med indførelsen af datateknik at tage stilling til, om der er behov for i det pågældende retsgrundlag at søge gældende straffebestemmelser om urigtige erklæringer ændret.«

Østre Landsret har i en dom af 13. februar 1995 i den såkaldte Proms-sag – under henvisning til de ovenfor citerede bemærkninger fra bet. 1032/1985 – fastslået, at indberetninger (erklæringer) afgivet på edb-diskette ikke er omfattet af straffelovens § 163 eller dennes analogi.

3.2. Justitsministeriets overvejelser

Rigsadvokaten anfører i sin udtalelse, at Østre Landsrets dom i Proms-sagen viser, at der er behov for en ændring af *straffelovens § 163*, således at bestemmelsen tillige omfatter urigtige erklæringer og en skriftlig bevidnelse afgivet elektronisk eller på diskette. Rigsadvokaten foreslår derfor, at bestemmelsen ændres i denne retning.

Denne indstilling er i overensstemmelse med et forslag i rapporten fra Dybkjær-udvalgets rapport »Info-samfundet år 2000« fra 1994, hvor det bl.a. foreslås, at ministerierne vurderer eventuelle krav i lovgivningen om skriftlighed med henblik på at fjerne hindringer for papirløs kommunikation (rapportens s. 35, pkt. 3.2.). Forslaget er medtaget i Forskningsministeriets opfølgning på rapporten, »Fra vision til handling«, s. 22, pkt. 3.2., som et element i regeringens IT-politiske handlingsplan for 1995.

For så vidt angår udformningen af et ændringsforslag til § 163 bemærkes indledningsvis, at en fuldstændig afskaffelse af skriftlighedskravet, således at også mundtlige erklæringer omfattes, efter Justitsministeriets opfattelse hverken er ønskelig eller hensigtsmæssig. En sådan vidtrækkende sandhedspligt i forhold til offentlige myndigheder ville bl.a. indebære strafansvar for urigtige (mundtlige) forklaringer til politiet, medmindre der udtrykkeligt gøres undtagelse for disse tilfælde.

Forarbejderne til straffelovens § 163 – og til den tidligere bestemmelse i 1866-straffelovens § 155 – indeholder ikke nogen udtrykkelig begrundelse for kravet om skriftlighed. Det er dog nærliggende at antage, at man – uden for de tilfælde, hvor erklæringen er pligtmæssig, jf. § 162 - har villet begrænse strafansvaret til tilfælde, hvor man gennem erklæringens form sikrer sig, at borgeren er klar over, at erklæringen tillægges vægt i myndighedens arbejde og eventuelt kan indgå i grundlaget for myndighedens afgørelse i en konkret sag.

På denne baggrund bør § 163 efter Justitsministeriets opfattelse kun udvides til at omfatte sådanne data-erklæringer, der i sin form kan sidestilles med en traditionel skriftlig erklæring. Det foreslås derfor, at straffeloven § 163 ændres således, at den – ud over skriftlige erklæringer - også omfatter erklæringer afgivet ved »andet læsbart medie«, jf. nærmere de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1.

Som anført ovenfor i pkt. 2.2. er det tanken i tilknytning til vedtagelsen af lovforslaget at iværksætte et udvalgsarbejde bl.a. om behovet for ændringer af straffelovens kapitel 19 om dokumentforbrydelser. Der vil som led i udvalgsarbejdet kunne være anledning til mere principielle overvejelser vedrørende begreberne dokument- og erklæringsfalsk, herunder

i relation til edb-medier. Udvalget vil i den forbindelse kunne overveje den nærmere afgrænsning af det strafbare område i straffelovens § 163, også i lyset af eventuelle bevismæssige problemer, der måtte være knyttet til muligheden for at ændre i data på edb-medier.

4. Fredskrænkelser i dataforhold

4.1. Rigsadvokatens udtalelse

Ifølge Rigsadvokatens udtalelse viser de fra statsadvokaterne indhentede høringssvar, at der er et utalt behov for, at der kan foretages indgreb i meddelelseshemmeligheden i sager vedrørende *straffelovens § 263, stk. 2 og 3*, om fredskrænkelser i dataforhold (såkaldt »hacker-kriminalitet«).

Rigsadvokaten anfører i den forbindelse, at adgang til indgreb i meddelelseshemmeligheden kan etableres ved at forhøje strafferammen for disse lovovertrædelser til 6 år. Rigsadvokaten oplyser imidlertid, at der ikke synes at have foreligget sager, der af andre grunde viser et behov for skærpelse af den nugældende strafferamme på 4 år. Det kunne derfor overvejes i stedet at indsætte § 263, stk. 2 og 3, i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, hvorefter der er adgang til indgreb i meddelelseshemmeligheden for visse nærmere angivne bestemmelser i straffeloven, der har en strafferamme på under 6 år.

I forbindelse hermed kunne det ifølge Rigsadvokaten overvejes, om de pågældende bestemmelser fortsat bør være undergivet betinget offentlig påtale. Det er således i en udtalelse fra en af statsadvokaterne anført, at specielt private erhvervsdrivende af hensyn til virksomhedens omdømme må påregnes at være yderst tilbageholdende med at anmelde konstaterede »hacker-angreb« til politiet eller fremsætte anmodning om offentlig påtale, hvis kriminaliteten mod virksomheden afsløres uden anmeldelse fra denne.

4.2. Gældende ret

4.2.1. *Straffelovens § 263*

Ifølge straffelovens § 263, *stk. 2*, straffes den, som uberettiget skaffer sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, der er bestemt til at bruges i et anlæg til elektronisk databehandling, med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Begås lovovertrædelser med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om en virksomheds erhvervshemmeligheder eller under andre særligt skærpente omstændigheder, kan straffen dog i medfør af straffelovens § 263, *stk. 3*, stige til fængsel indtil 4 år.

Bestemmelserne er indsat i straffeloven ved lov nr. 229 af 6. juni 1985, der er udarbejdet på grundlag af Straffelovrådets betænkning nr. 1032/1985 om data-kriminalitet, jf. herom ovenfor i afsnit 2.1. Strafferammen i stk. 3 er forhøjet fra 2 til 4 års fængsel ved lov nr. 6 af 3. januar 1992. Der henvises herom til Folketingstidende 1991-92, Forhandlingerne, sp. 1187-1189, 1442-1467, 4253-4257, 4562, Tillæg A, sp. 1829-1918, og Tillæg B, sp. 301-306.

Ifølge bet. 1032/1985, s. 79, omfatter udtrykket »andre særligt skærpende omstændigheder« i stk. 3 bl.a. tilfælde, hvor udnyttelse eller videregivelse af oplysningerne kan være forbundet med betydelige skadevirkninger for offentlige eller private interesser. Herunder vil f.eks. falde tilfælde, hvor gerningsmanden skaffer sig adgang til offentlige edb-registre.

4.2.2. Retsplejelovens regler om indgreb i meddelelshemmeligheden

Reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden findes i retsplejelovens kapitel 71 (§§ 780-791). Bestemmelserne har fået deres nuværende udformning ved lov nr. 227 af 6. juni 1985, der er udarbejdet på grundlag af Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984 om politiets indgreb i meddelelshemmeligheden og anvendelse af agenter. Der henvises herom til Folketingstidende 1984-85, Forhandlingerne, sp. 5403-5406, 5985-6027, 10678-10703, 11229-11239, Tillæg A, sp. 2955-3054, Tillæg B, sp. 1709-1716 og 2225-2230.

I *retsplejelovens § 780, stk. 1*, opregnes de typer af indgreb, der omfattes af reguleringen, nemlig telefonaflytning, anden aflytning, teleoplysning, brevåbning og brevstandsning. Ved teleoplysning forstås ifølge stk. 1, nr. 3, oplysning om, hvilke telefoner m.v. der sættes i forbindelse med en bestemt telefon m.v., selv om indehaveren af sidstnævnte apparat ikke har givet tilladelse hertil. Indgreb i meddelelshemmeligheden sker efter rettens kendelse, jf. *§ 783, stk. 1*. Såfremt indgrebets formål ville forspildes, hvis man skulle afvente retskendelse, kan politiet dog efter *§ 783, stk. 3*, træffe beslutning om at foretage indgrebet. I disse tilfælde skal politiet inden 24 timer forelægge sagen for retten. Inden retten træffer afgørelse efter *§ 783*, skal der beskikkes en advokat for den, som indgrebet vedrører, og advokaten skal have lejlighed til at udtale sig, jf. nærmere §§ 784 og 785.

Betingelserne for at foretage indgrebene fremgår af *§ 781*. Efter *stk. 1, nr. 1*, må indgrebet kun foretages, såfremt der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsødsundersøgelser til eller fra en mistænkt (mistankekravet). Herudover kræves efter *stk. 1, nr. 2*, at

indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen (indikationskravet). Endelig kræves efter *stk. 1, nr. 3*, som udgangspunkt, at efterforskningen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover (kriminalitetskravet). Herudover indeholder *§ 782, stk. 1*, et proportionalitetskrav, dvs. et krav om, at der ikke må være misforhold mellem på den ene side indgrebets formål og sagens betydning og på den anden side den krænkelse og ulempe, som indgrebet forvolder hos den eller de personer, som det rammer.

Der gælder dog visse *undtagelser fra kriminalitetskravet* i *§ 781, stk. 1, nr. 3*.

For det første opregnes i bestemmelsen visse lovovertrædelser, hvor der – uanset en lavere strafferamme – alligevel er adgang til at foretage indgreb i meddelelshemmeligheden. Det drejer sig om forsætlige overtrædelser af straffelovens kapitel 12 eller 13 (om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder) eller overtrædelser af straffelovens *§ 124, stk. 1*, (om befrielse af en anholdt, fængslet eller tvangsansbragt person; strafferammen går op til 2 års fængsel), *§ 125* (om at hjælpe en fange på flugt; strafferammen går op til 2 års fængsel), *§ 127, stk. 1*, (om at unddrage sig krigstjeneste eller tilskynde nogen, der hører til krigsmagten, til ulydighed mod tjenstlige befalinger; strafferammen går op til 2 års fængsel) *§ 193, stk. 1*, (om omfattende forstyrrelser af samfærdselsmidler m.v. eller forsyningen med vand, gas, elektricitet m.v.; strafferammen går op til 4 års fængsel), *§ 266* (om trusler; strafferammen går op til 2 års fængsel), *§ 281* (om afpresning; strafferamme på 1½ års fængsel – under skærpende omstændigheder dog op til 6 års fængsel) eller *§ 289* (om grov skattesvig og grove toldlovsovertrædelser; strafferammen går op til 4 års fængsel).

Herudover fastsætter *§ 781, stk. 2*, at ved mistanke om gentagne fredskrænkelser som omhandlet i *§ 265* (om polititilhold) kan der foretages teleoplysning – men ikke de øvrige indgreb i meddelelshemmeligheden, som er opregnet i *§ 780, stk. 1* – blot mistanke- og indikationskravet er opfyldt. Endelig indeholder *§ 781, stk. 3*, en særlig regel om brevstandsning og brevåbning.

For så vidt angår teleoplysning gælder endvidere en særlig regel i *§ 786, stk. 2*, hvorefter der kan indhentes oplysning om, hvilke telefoner m.v., der sættes i forbindelse med en bestemt telefon m.v., med samtykke fra indehaveren af sidstnævnte apparat. I denne situation gælder ingen af betingelserne i §§ 781-782, men der kræves fortsat retskendelse.

Spørgsmålet om at *undtage overtrædelser af straffelovens § 263, stk. 3* (og den parallelle bestemmelse om grove husfredskrænkelser i § 264, stk. 2) fra *kriminalitetskravet* i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, blev drøftet i forbindelse med lovændringen i 1985. Betænkningens lovudkast og det fremsatte lovforslag medtog straffelovens § 264, stk. 2, i opregningen af lovovertrædelser, der var undtaget fra kriminalitetskravet. Retsudvalgets betænkning (Folketingstidende 1984-85, Tillæg B, sp. 1709-1716) indeholdt et ændringsforslag, der yderligere medtog straffelovens § 263, stk. 3, under henvisning til, at denne bestemmelse svarer til § 264, stk. 2.

Ændringsforslaget blev vedtaget under 2. behandlingen, men Retsudvalgets tillægsbetænkning (Folketingstidende 1984-85, Tillæg B, sp. 2225-2230) indeholdt et ændringsforslag, hvorefter både § 263, stk. 3, og § 264, stk. 2, udgik af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3. Lovforslaget blev vedtaget med den sidstnævnte ændring, der i tillægsbetænkningen var ledsaget af følgende bemærkninger (a.st. sp. 2226-2227):

»Henvi­snin­gen til straffelovens § 263, stk. 3, og § 264, stk. 2, indebærer en unød­ig udvidelse af ad­gan­gen til ind­greb i meddelelseshemmeligheden for­an­lediget af forslag til lov om ændring af straffeloven (Data­kriminalitet), hvor strafferammen i de nævnte bestemmelser er 2 år og lovovertrædel­sen består i forsætlig fremskaffelse af oplysninger om en virksomheds erhvervshemmeligheder.«

Der er således ikke efter de gældende regler mulighed for at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden ved efterforskningen af sager om overtrædelse af straffelovens § 263, stk. 2 og 3, medmindre der alene er tale om teleoplysning med den forurettedes samtykke.

4.2.3. Påtalereglerne

Ifølge *straffelovens § 275, stk. 1*, er bl.a. overtrædelse af straffelovens § 263 som udgangspunkt undergivet privat påtale, dvs. at forurettede selv må anlægge en såkaldt privat straffesag. Efter § 275, stk. 2, er der dog også mulighed for såkaldt betinget offentlig påtale. Det indebærer, at anklagemyndigheden kan rejse tiltale for overtrædelse af bestemmelsen, hvis den forurettede anmoder om det.

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 727, stk. 2, at offentlig påtale af en lovovertrædelse, der er undergivet privat påtale, kan ske, »hvis almene hensyn kræver det«.

Der har i retspraksis været en vis tvivl om, hvorvidt § 727, stk. 2, kan anvendes, hvor der – som i straffelovens § 275 – alternativt til den private påtale er hjemlet betinget offentlig påtale. I dommen gengi-

vet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1979, s. 435*, kom Østre Landsret til, at den dagældende bestemmelse i retsplejelovens § 725, stk. 3, (der svarer til den nugældende § 727, stk. 2) kunne anvendes af anklagemyndigheden til at rejse tiltale i en sådan situation, selv om forurettede ikke havde anmodet om offentlig påtale efter straffelovens § 275, stk. 2. I dommen gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1992, s. 187*, kom Vestre Landsret til det modsatte resultat.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at der er adgang til offentlig påtale efter retsplejelovens § 727, stk. 2, i sager, hvor der som alternativ til privat påtale er hjemmel for betinget offentlig påtale. Der henvises i den forbindelse til Hans Gammeltoft-Hansen i *Kommenteret Retsplejelov (5. udg. 1994)*, bind III, s. 40 (note 7 til § 727).

4.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig med Rigsadvokaten i, at der ikke er behov for at forhøje *strafferammen* i straffelovens § 263, stk. 3, der så sent som i 1992 er hævet fra 2 til 4 års fængsel. Denne fremgangsmåde ville endvidere ikke skabe adgang til indgreb i meddelelseshemmeligheden i sager, der alene er omfattet af bestemmelsen i straffelovens § 263, stk. 2, hvor strafferammen går op til 6 måneders fængsel. Der er så meget desto mindre grundlag for at hæve strafferammen i stk. 2 til 6 års fængsel.

For så vidt angår spørgsmålet om *indgreb i meddelelseshemmeligheden* kan Justitsministeriet tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets principielle synspunkt (jf. bet. 1023/1984, s. 51-52), hvorefter der generelt bør sættes snævre grænser for politiets indgreb i meddelelseshemmeligheden.

Som også fremhævet af Strafferetsplejeudvalget er der imidlertid nye kriminalitetsformer, hvor sædvanlige efterforskningsmetoder ikke rækker til.

Der må derfor foretages en afvejning mellem på den ene side den ulempe eller skade, som indgrebet er forbundet med for samfundet og for den enkelte, som indgrebet rammer, og på den anden side den betydning, indgrebet har som middel til opklaring og bekæmpelse af kriminalitet, samt kriminalitetens art og grovhed.

Efter Justitsministeriets opfattelse har udviklingen siden 1985 – hvor Folketinget senest drøftede spørgsmålet om indgreb i meddelelseshemmeligheden over for »hacker-kriminalitet« – vist behov for at anvende dette efterforskningsmiddel over for kriminalitet, der begås ad elektronisk vej, og hvor mere traditionelle efterforskningsmetoder derfor ikke er anvendelige. »Hacker-kriminalitet« begås således typisk ved, at gerningsmanden fra sin egen pc'er og gennem et modem kobler sig på det offentlige tele-

fonnet eller eventuelt et datanet og derfra gennem forurettedes modem eller en tilsvarende »indgang« skaffer sig adgang til forurettedes dataanlæg.

Ganske vist er det som nævnt ovenfor i pkt. 4.2.2. muligt at foretage teleoplysning med samtykke fra en forurettet, jf. retsplejelovens § 786, stk. 2. Den fremgangsmåde er imidlertid langt fra altid tilstrækkelig. Der kan således være forurettede, der modsætter sig politiets indblanding, jf. herved ovenfor pkt. 4.1. om påtalespørgsmålet. Langt vigtigere er det imidlertid, at politiet – når det f.eks. med samtykke fra en forurettet er lykkedes at finde en mistænkt – ofte vil have behov for at foretage teleoplysninger med udgangspunkt i den mistænkte telefon m.v. for at belyse omfanget af hans mulige kriminelle aktivitet over for andre ofre. Hertil kommer yderligere, at der kan være behov for telefonaflytning; ikke så meget med hensyn til samtaler som med hensyn til datakommunikation for derigennem at klarlægge den nærmere karakter af den strafbare handling, dvs. hvad den mistænkte foretager sig med hensyn til fremmede dataanlæg.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at der i sager om overtrædelse af straffelovens § 263, stk. 2, og § 263, stk. 3, jf. stk. 2, bør være mulighed for at foretage telefonaflytning og teleoplysning, uanset kriminalitetskravet ikke er opfyldt. Derimod ses der ikke at være anledning til at give mulighed for at foretage anden aflytning, brevåbning eller brevstandsning.

De almindelige regler om mistankekrav, indikationskrav og proportionalitetskrav vil fortsat skulle finde anvendelse. Det betyder, at indgreb i meddelelseshemmeligheden kun kan ske, hvis det er af afgørende betydning for efterforskningen.

Endvidere indebærer mistankekravet, at politiet over for retten skal kunne godtgøre, at der foreligger bestemte grunde til at antage, at der ved telekommunikation gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt. Der skal altså foreligge en konkret mistanke mod den person, indgrebet retter sig imod, om, at den pågældende i videre omfang begår »hackerkriminalitet«. En overtrædelse af straffelovens § 263, stk. 2, kan f.eks. opdages ved, at en virksomhed gennem sin interne registrering (»logning«) af brugen af virksomhedens dataanlæg konstaterer en uberettiget anvendelse af anlægget udefra. Indgreb i meddelelseshemmeligheden vil således f.eks. i denne situation forudsætte, at der er tale om opkald af en sådan varighed eller hyppighed, at der sammenholdt med virksomhedens interne registrering af aktiviteterne i dataanlægget og eventuelt andre oplysninger er grundlag for at mistænke en bestemt person for, at denne også i andre

tilfælde overtræder eller forsøger at overtræde § 263. Enkeltstående fejløp kald til et forkert dataanlæg, hvor man afbryder forbindelsen efter at have konstateret, at anlæggets »velkomstbillede« ikke er det rette, medfører derfor ikke, at man kan blive udsat for telefonaflytning eller teleoplysning.

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 1.

Justitsministeriet finder ikke på det foreliggende grundlag anledning til at foreslå ændringer i reglerne om adgangen til *offentlig påtale*, men dette spørgsmål kan overvejes af det udvalg, der skal overveje eventuelle yderligere lovændringer med henblik på bekæmpelse af datakriminalitet, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 2.2. Det forudsættes i den forbindelse, at der – hvad der som nævnt ovenfor i afsnit 4.2.3. må anses for at være gældende ret – er adgang til offentlig påtale i sager om overtrædelse af straffelovens § 263, stk. 2 og 3, hvis almene hensyn kræver det.

Endelig bemærkes, at Justitsministeriet for at følge udviklingen på området i de kommende år vil indhente og offentliggøre oplysninger fra politikredsen om anvendelsen af telefonaflytning og teleoplysning i efterforskningen af sager om overtrædelse af straffelovens § 263, stk. 2-3, og udfaldet af sådanne sager.

5. »Tyveri af telefonid«

5.1. Rigsadvokatens udtalelse

Rigsadvokaten har i sin udtalelse oplyst, at der findes et behov for ændring af retsplejelovens bestemmelser om indgreb i meddelelseshemmeligheden, således at det i videre omfang bliver muligt at foretage teleoplysning i sager om »tyveri af telefonid«.

5.2. Den tekniske fremgangsmåde

Ved »tyveri af telefonid« forstås sager, hvor en udenforstående misbruger en abonnents telefonsystem eller anden telekommunikationstjeneste på en sådan måde, at udgiften til telefonsamtalen m.v. påføres denne abonnents regning.

Lovovertrædelser af denne karakter kan begås på flere måder. Misbrug kan bl.a. ske ved, at gerningsmanden fra en ekstern telefon m.v. ringer til forurettedes telefon (omstillingsanlæg) og derfra foretager opkald til en tredje telefon m.v. for forurettedes regning. Det kan være et led i lovovertrædelsen, at der fra et eksternt dataanlæg foretages ændringer i opsætningen af omstillingsanlægget, således at den førnævnte fremgangsmåde muliggøres.

Der kan endvidere ske misbrug af kontoordninger (f.eks. telefonkort eller såkaldte NUI-koder), hvor kontohaveren ved opkald til et centralt dataanlæg og indtastning af kontonummer og PIN-kode kan foretage telefonsamtaler eller anden telekommunikation fra en hvilken som helst telefon m.v., ofte således at udgiften påføres regningen for vedkommendes faste telekommunikationsforbindelse (telefonnummer m.v.). En uvedkommende tredjemand, der kommer i besiddelse af et kontonummer og den tilhørende PIN-kode, har mulighed for at foretage telekommunikation fra en hvilken som helst telefon m.v. for kontohaverens regning.

Disse lovovertrædelser sker således ved hjælp af telefon eller anden telekommunikation.

5.3. Gældende ret

For efterforskningen af lovovertrædelser, der sker ved brug af telekommunikation, har det stor betydning, om det er muligt at anvende indgreb i meddelelseshemmeligheden.

I dommen, der er gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1993, s. 1*, har Højesteret i en sag om »tyveri af telefontid« fastslået, at betingelserne i retsplejelovens § 781 om indgreb i meddelelseshemmeligheden skulle være opfyldt, for at anklagemyndigheden efter retsplejelovens regler om edition (dvs. regler om tredjemands udlevering af dokumenter eller andre bevismidler), jf. § 827, stk. 1, jf. § 824, stk. 1, kunne kræve udleveret de såkaldte abonnakudskrifter, som telefonselskabet af egen drift havde udarbejdet efter, at abonnenten havde anmeldt sagen til politiet. Disse abonnakudskrifter viste, hvilke telefonnumre tiltaltes telefon havde været sat i forbindelse med i en bestemt periode. Højesteret har i dommen gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1995, s. 374*, fastslået, at betingelserne i § 781 tilsvarende skal være opfyldt, for så vidt angår politiets indhentning af teleoplysninger, der allerede, før politiet indledte en efterforskning, var lagret af telefonselskabet.

Det er således kun muligt at få udskrift af oplysninger om, hvilke telefoner en mistænkt telefon sættes i forbindelse med – eller har været sat i forbindelse med – hvis der er tale om efterforskning af en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 6 år, eller en af de særligt opregnede lovovertrædelser i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3.

De gældende regler om indgreb i meddelelseshemmeligheden er i øvrigt beskrevet ovenfor i pkt. 4.2.2.

Det er ikke ganske afklaret i retspraksis, hvilken straffebestemmelse »tyveri af telefontid« skal henføres under.

I Højesterets dom gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1993, s. 1*, var der under straffesagen, der førtes som tilståelsessag, rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 276 om tyveri. I Vagn Greve m.fl.: *Kommenteret straffelov. Speciel del* (5. udg. 1994), s. 356 og 428, anføres imidlertid, at forholdet ikke er tyveri, men brugstyveri, jf. straffelovens § 293, stk. 1. Dette resultat kom kriminalretten i Silkeborg til i en utrykt afgørelse af 12. februar 1993. I *Kommenteret Straffelov, s. 428*, refereres imidlertid en utrykt afgørelse fra Østre Landsret fra 1993 om indgreb i meddelelseshemmeligheden, hvor der var rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 279 a om databedrageri.

Straffen for brugstyveri efter straffelovens § 293, stk. 1, er under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år, mens straffen for tyveri efter § 276 under skærpende omstændigheder er fængsel indtil 4 år, jf. § 286, stk. 1. Ingen af disse lovovertrædelser opfylder således kriminalitetskravet i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, hvorefter det bl.a. er en betingelse for indgreb i meddelelseshemmeligheden, at efterforskningen angår en forbrydelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover. Overtrædelse af straffelovens § 279 a kan imidlertid under skærpende omstændigheder straffes med fængsel indtil 8 år, jf. § 286, stk. 2. For denne lovovertrædelse er det således muligt at foretage teleoplysning, men kun hvis der foreligger skærpende omstændigheder.

5.4. Justitsministeriets overvejelser

Som nærmere beskrevet ovenfor under pkt. 4.3. må der ved indgreb i meddelelseshemmeligheden foretages en afvejning mellem på den ene side den ulempe eller skade, som indgrebet er forbundet med for samfundet og for den enkelte, som indgrebet rammer, og på den anden side den betydning, indgrebet har som middel til opklaring og bekæmpelse af kriminalitet, samt kriminalitetens art og grovhed.

På lignende måde som med »hacker-kriminaliteten« begås også »tyveri af telefontid« ved hjælp af telefon eller anden telekommunikationstjeneste. Derfor er de mere traditionelle efterforskningsmetoder ikke anvendelige. For at opklare disse lovovertrædelser er der således behov for at foretage teleoplysning, ikke blot med udgangspunkt i en forurettets telefon m.v., jf. retsplejelovens § 786, stk. 2, (omtalt ovenfor i pkt. 4.2.2. og 4.3.), men også med udgangspunkt i den mistænkte telefon m.v.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at der i de omhandlede sager bør være mulighed for at foretage teleoplysning, uanset at kriminalitetskravet ikke er opfyldt. De almindelige regler om mistankekrav, indikationskrav og proportionali-

tetskrav vil fortsat skulle finde anvendelse. Om betydningen af, at mistankekravet finder anvendelse, henvises til bemærkningerne ovenfor i pkt. 4.3. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 2.

6. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

Lovforslaget har ingen miljømæssige eller erhvervsøkonomiske konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

7. Hørte myndigheder m.v.

Lovforslaget har været sendt til høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret, retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Dansk Politiforbund, Dansk Kriminalpolitiforening, Advokatrådet, Det Danske Center for Menneskerettigheder og Forskningsministeriet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilaget til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de gældende regler.

Til § 1

Den foreslåede ændring af straffelovens § 163 indebærer, at bestemmelsen – der i dag kun omfatter skriftlige erklæringer og bevidnelser – udvides til også at omfatte erklæringer og bevidnelser, der er afgivet ved »andet læsbart medie«, jf. nærmere om baggrunden herfor i de almindelige bemærkninger, pkt. 3. Herudover er der foretaget en sproglig ajourføring af bestemmelsen, ligesom den foreslåede bestemmelse indeholder en selvstændig strafferamme i stedet for blot at henvise til strafferammen i § 162. Bortset fra ændringen af kravet om skriftlighed er der ikke herved tilsigtet nogen realitetsændringer.

Som anført i de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2., er det ikke fundet ønskeligt eller hensigtsmæssigt fuldstændigt at afskaffe skriftlighedskravet, således at også mundtlige erklæringer omfattes af bestemmelsen. Afgørelsen af det strafbare område beror med den foreslåede formulering på et visuelt kriterium, dvs. om erklæringen for afgiveren frem-

træder – eller dog kan fremtræde – i læsbar form, f.eks. på et stykke papir eller på en dataskærm.

Med den foreslåede ændring vil bestemmelsen f.eks. også omfatte erklæringer m.v. afgivet ved edb-diskette eller andet eksternt edb-lagringsmedie, elektronisk post eller EDI (»electronic data interchange«, dvs. elektronisk dataudveksling på grundlag af en på forhånd fastlagt standard for indhold og struktur).

På baggrund af det nævnte visuelle kriterium omfatter bestemmelsen *ikke* tilfælde, hvor erklæringen kun kan fremtræde i læsbar form for modtageren, f.eks. ved indtastning af oplysninger på en telefon, eller ved indtaling over telefonen til et dataanlæg, der gennem talegenkendelse kan omsætte erklæringen til læsbar form.

Til § 2

Til nr. 1

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 781 indebærer, at der bliver mulighed for at foretage telefonaflytning og teleoplysning i sager om overtrædelse af straffelovens § 263, stk. 2, om den, der uberettiget skaffer sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, der er bestemt til at bruges i et anlæg til elektronisk databehandling (såkaldt »hacker-kriminalitet«). Tilsvarende gælder i sager om overtrædelse af reglen om skærpelse af straffen i § 263, stk. 3, der finder anvendelse, hvis forholdet begås med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om en virksomheds erhvervs-hemmeligheder eller under andre særligt skærpene omstændigheder. Baggrunden for forslaget er beskrevet i de almindelige bemærkninger, pkt. 4.

Med forslaget fraviges det almindelige kriminalitetskrav i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, hvorefter indgreb i meddelelshemmeligheden som udgangspunkt forudsætter, at efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover. De almindelige regler om bl.a. mistankekrav (§ 781, stk. 1, nr. 1), indikationskrav (§ 781, stk. 1, nr. 2) og proportionalitetskrav (§ 782, stk. 1) gælder uændret.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 781 indebærer, at der bliver mulighed for at foretage teleoplysning i sager om overtrædelse af straffelovens § 279 a eller § 293, stk. 1, begået ved anvendelse af en telekommunikationstjeneste. Baggrunden for forslaget er beskrevet i de almindelige bemærkninger, pkt. 5.

Med forslaget fraviges det almindelige kriminalitetskrav i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, hvorefter indgreb i meddelelseshemmeligheden som udgangspunkt forudsætter, at efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover. De almindelige regler om bl.a. mistankekrav (§ 781, stk. 1, nr. 1), indikationskrav (§ 781, stk. 1, nr. 2) og proportionalitetskrav (§ 782, stk. 1) gælder uændret.

Som det fremgår af lovforslaget, fraviges § 781, stk. 1, nr. 3, hvad enten lovovertrædelsen henføres under straffelovens § 279 a om databedrageri eller § 293, stk. 1, om brugstyveri. Baggrunden for denne formulering er, at det ikke er afklaret i retspraksis, hvilken straffebestemmelse det omhandlede misbrug af en telekommunikationstjeneste skal henføres under, jf. nærmere de almindelige bemærkninger, pkt. 5.3. Justitsministeriet har overvejet ved en ændring af straffeloven at afklare dette spørgsmål. Det er dog ikke fundet hensigtsmæssigt at foretage en sådan ændring uden en mere dybtgående vurdering af de tekniske fremgangsmåder, der anvendes ved lovovertrædelser af denne karakter. Det bemærkes i den forbindelse, at forskelle i den tekniske fremgangsmåde, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 5.2., eventuelt kan begrunde anvendelse af forskellige straffebestemmelser. Det er imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at »tyveri af telefonid« vil kunne henføres under enten straffelovens § 279 a eller § 293, stk. 1.

Spørgsmålet om ændringer i den strafferetlige regulering af dette spørgsmål kan overvejes nærmere af det udvalg, der skal overveje eventuelle yderligere lovændringer med henblik på bekæmpelse af datakriminalitet, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 2.2.

Den lovovertrædelse, der efter lovforslaget kan begrunde indgreb i meddelelseshemmeligheden i form af teleoplysning, er en overtrædelse af straffelovens § 279 a om databedrageri eller § 293, stk. 1, om brugstyveri »begået ved anvendelse af en telekommunikationstjeneste«. Bestemmelsen omfatter

sager, hvor en udenforstående misbruger en abonnents telefonsystem eller anden telekommunikationstjeneste på en sådan måde, at udgiften til telefonsamtalen m.v. påføres denne abonnents regning, hvad enten forholdet henføres under straffelovens § 279 a eller § 293, stk. 1.

Bestemmelsen tager sigte på tilfælde, hvor gerningsmanden via en ekstern adgang til forurettedes telefon m.v. misbruger denne. Bestemmelsen tager *ikke* sigte på sager, hvor gerningsmanden generelt har adgang til anvende den pågældende telefon m.v., men hvor den konkrete brug er uberettiget, f.eks. ansattes anvendelse af en telefon på arbejdspladsen til private formål. I de situationer, hvor misbruget sker direkte fra forurettedes telefon m.v., er der mulighed for at foretage teleoplysning med samtykke fra forurettede, jf. retsplejelovens § 786, stk. 2, der er omtalt i de almindelige bemærkninger, pkt. 4.2.2. Der er således ikke i disse situationer behov for at fravige kriminalitetskravet.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 1996.

Til § 4

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde. Den indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslagets § 1 om ændring af straffelovens § 163 kan dog sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning. Det er unødvendigt at fastslå, at lovforslagets § 1 ikke gælder for Grønland, da straffeloven ikke gælder for Grønland. For Grønland gælder en særlig kriminallov, og der er derfor ikke hjemmel til at sætte lovforslaget i kraft for Grønland.

For så vidt angår ændringerne af retsplejelovens § 781 bemærkes, at det er unødvendigt at fastslå, at lovforslagets § 2 ikke gælder for Færøerne og Grønland, da retsplejeloven ikke gælder for disse dele af riget, for hvilke der gælder særlige love.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 886 af 30. oktober 1992, som ændret senest ved lov nr. 309 af 17. maj 1995, foretages følgende ændring:

1. § 163 affattes således:

»§ 163. Den, som i øvrigt til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige, skriftligt eller ved andet læsbart medie afgiver urigtig erklæring eller bevidner noget, som den pågældende ikke har viden om, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 4 måneder.«

»§ 163. Med samme straf som i § 162 anført straffes den, som i øvrigt til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige, afgiver urigtig skriftlig erklæring eller skriftlig bevidner noget, hvorom han ingen kundskab har.«

§ 2

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 905 af 10. november 1992, som ændret senest ved lov nr. 903 af 29. november 1995 og nr. 1072, 1079 og 1091 af 20. december 1995, foretages følgende ændringer:

1. I § 781 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Er betingelserne i *stk. 1, nr. 1* og 2, opfyldt kan telefonaflytning og teleoplysning endvidere foretages, såfremt mistanken angår

fredskrænkelser som omhandlet i straffelovens § 263, *stk. 2*, eller § 263, *stk. 3*, jf. *stk. 2*.«
Stk. 2-4 bliver herefter *stk. 3-5*.

2. I § 781, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Det samme gælder, såfremt mistanken angår en overtrædelse af straffelovens § 279 a eller § 293, *stk. 1*, begået ved anvendelse af en telekommunikationstjeneste.«

»§ 781. Indgreb i meddelelseshemmeligheden må kun foretages, såfremt

- 1) der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt,
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen og
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 124, *stk. 1*, 125, 127, *stk. 1*, 193, *stk. 1*, 266, 281 eller 289.

Stk. 2. Er betingelserne i *stk. 1, nr. 1*, og 2, opfyldt, kan teleoplysning endvidere foretages, såfremt mistanken angår gentagne fredskrænkelser som omhandlet i straffelovens § 265.

— — —